

LIETUVOS PLAUKIMO FEDERACIJOS PLAUKIMO VARŽYBŲ TEISĖJŲ REGLAMENTAS

1. Lietuvos plaukimo federacijos teisėjų taryba

1.1. Veiklos sritis ir funkcijos.

Teisėjų taryba yra vienas iš Lietuvos plaukimo federacijos struktūrinių vienetų. Teisėjų taryba jungia visų LPF narių vykdomų varžybų teisėjus, organizuoja jų mokymus, pildo teisėjų registrą, teikia teisėjų licencijas, kandidatūras į tarptautinių plaukimo organizacijų (LEN ir FINA) teisėjų sąrašus. Teisėjų tarybai vadovauja teisėjų tarybos koordinatorius.

1.2. Teisėjų tarybos koordinatorius.

Teisėjų tarybos koordinatoriumi tampa asmuo, kuris turi tarptautinę plaukimo teisėjo kategoriją ir yra išrinktas iš teisėjų, turinčių tarptautinę plaukimo teisėjo kategoriją, dėl savo aktyvumo, kompetencijos, gebėjimo rūpintis kitais plaukimo teisėjais.

1.2.1. Teisėjų tarybos koordinatoriaus funkcijos:

- vadovauja plaukimo varžybų teisėjams;
- sudaro ir teikia LPF Vykdomajam komitetui pagrindinių varžybų vyr. teisėjų kandidatūras;
- palaiko kontaktą su LPF narių vykdomų varžybų vyr. teisėjais ir teikia jiems reikalingą pagalbą;
- organizuoja teisėjų mokymus;
- sudaro teisėjų egzamino klausimyną, kurį suderina su teisėjų taryba, ir organizuoja teisėjų egzamino vykdymą;
- supažindina LPF narius apie FINA ir LEN priimtus plaukimo varžybų taisyklių pakeitimus, papildymus.
- koordinuoja LPF teisėjų registrą.

2. Plaukimo teisėjų kategorijos

2.1. Jaunojo teisėjo kategorija

2.1.1. Kategoriją suteikia sporto mokykla, sporto klubai, kitos sporto organizacijos.

2.1.2. Gali teisėjauti plaukimo varžybose neužimant aukštesnių pareigų.

2.1.3. Reikalavimai:

- išklaudyti plaukimo teisėjo parengiamąjį kursą. (Vykdo varžybų vyr. teisėjas ar jo įgaliotas asmuo);
- teisėjo amžius iki 18 metų. (Skatinant jaunuosius plaukikus aktyviau dalyvauti plaukimo sporto veikloje);
- emblema/akreditacinė kortelė – geltonos spalvos (geltonos spalvos juostelė) su Lietuvos plaukimo federacijos logotipu, asmens nuotrauka, vardu, pavarde, galiojimo laiku.
- Jaunojo teisėjo kategorija galioja 1 metus. Aukštesnės kategorijos galima siekti ne anksčiau kaip po 1 metų, teisėjavus minimum 10 varžybų sporto mokyklos, miesto plaukimo varžybose bei išlaikius egzaminą ir pateikus užpildytą Teisėjo kortelę.

2.2. Plaukimo teisėjo kategorija

2.2.1. Kategoriją suteikia sporto mokyklos ir sporto klubai, Lietuvos sporto universitetas kitos sporto organizacijos.

2.2.2. Gali teisėjauti plaukimo varžybose neužimant aukštesnių pareigų.

2.2.3. Reikalavimai:

- išklaustyti plaukimo teisėjo parengiamąjį kursą. (Vykdo varžybų vyr. teisėjas ar jo įgaliotas asmuo);
- teisėjauti ne mažiau 10 varžybų per metus laikininko, posūkio teisėjo, stiliaus teisėjo, starterio, sekretoriaus, teisėjo prie dalyvių, sekretoriaus pareigose sporto mokyklos, klubo, šalies varžybose, gerai žinoti plaukimo būdų taisykles, varžybų vykdymo eigą;
- emblema/akreditacinė kortelė – žalios spalvos (žalios spalvos juostelė) su Lietuvos plaukimo federacijos logotipu, asmens nuotrauka, vardu, pavarde, galiojimo laiku.
- plaukimo teisėjo kategorija galioja 2 metus. Aukštesnės kategorijos galima siekti ne anksčiau kaip po 1 metų, teisėjavus minimum 10 įvairaus lygio šalies plaukimo varžybose bei išlaikius egzaminą ir pateikus Teisėjo kortelę.

2.3. Nacionalinė teisėjo kategorija

2.3.1. Kategoriją suteikia Lietuvos Plaukimo Federacijos Vykdomasis komitetas pagal galiojančius reikalavimus.

2.3.2. Teisėjas gali užimti nacionalinių varžybų vyr. teisėjo, vyr. sekretoriaus, starterio, vyr. laikininko, stiliaus teisėjų pareigas.

2.3.3. Reikalavimai:

- ne mažesnis kaip 5 metų bendras teisėjavimo stažas ir 2 metų stažas nacionalinių varžybų vyr. teisėjo arba vyr. sekretoriaus, starterio, vyr. laikininko, stiliaus teisėjų (8 kartai) pareigose;
- būtina dalyvauti rengiamame seminare;
- emblema/akreditacinė kortelė – mėlynos spalvos (mėlynos spalvos juostelė) su Lietuvos plaukimo federacijos logotipu, asmens nuotrauka, vardu, pavarde, galiojimo laiku.
- nacionalinė teisėjo kategorija galioja 2 metus. Aukštesnės kategorijos galima siekti ne anksčiau kaip po 2 metų ir teisėjavus mažiausiai 4 pozicijose minimum 8 šalies įvairaus lygio varžybose bei išlaikius egzaminą ir pateikus užpildytą Teisėjo kortelę.

2.4. Tarptautinė teisėjo kategorija

2.4.1. Kategoriją suteikia FINA, vadovaudamasi Lietuvos Plaukimo Federacijos pateiktu prašymu.

2.4.2. Teisėjas gali užimti tarptautinių, nacionalinių varžybų referio, vyr. teisėjo, starterio pareigas.

2.4.3. Reikalavimai:

- ne mažesnis kaip 10 metų bendras teisėjavimo stažas, 1 metų stažas tarptautinėse varžybose referio pareigose (5 varžybos), kai dalyvauja ne mažiau kaip 3 šalys ir 3 metų stažas nacionalinių varžybų referio ir vyr. teisėjo pareigose (12 kartų).
- būti FINA teisėjų registre;
- emblema/akreditacinė kortelė – raudonos spalvos (raudonos spalvos juostelė) su Lietuvos plaukimo federacijos logotipu, asmens nuotrauka, vardu, pavarde, galiojimo laiku.
- tarptautinė kategorija galioja 4 metus. Aukštesnės kategorijos galima siekti ne anksčiau kaip po 4 metų, teisėjavus mažiausiai 2 pozicijose minimum 6 šalies įvairaus lygio varžybose ir pateikus teisėjautų varžybų asmeninę kortelę.

3. Varžybų teisėjai ir varžybų taisyklės

3.1. Plaukimo varžybų teisėjas yra asmuo, išlaikęs Lietuvos plaukimo federacijos teisėjų egzaminą, gerai žino plaukimo varžybų taisykles ir geba jomis vadovautis bei priimti teisingus sprendimus.

3.2. Teisėjų grupės

Plaukimo varžybų teisėjai skirstomi į grupes:

- **Vadovai** – varžybų vyr. teisėjas (varžybų direktorius), FINA referis, elektronikos sekretorius, protokolo sekretorius, vyr. laikininkas, starteris.
- **Vykdytojai** – laikininkai, vyr. posūkių teisėjas, posūkio teisėjai, stiliaus teisėjas, teisėjas prie dalyvių, apdovanojimo teisėjas, finišo teisėjas.
- **Aptarnaujantis** personalas – įgarsintojas, kurjeris, pranešėjas ir kt.

Kiekvienai teisėjų grupei yra nustatyti specialūs reikalavimai pareigoms atlikti.

Specialus pasiruošimas reikalingas starteriui ir informatoriui. Pagrindinis reikalavimas yra geras balso tembras ir greita reakcija. Visos šios grupės tiesiogiai tarpusavyje bendradarbiauja.

3.3. Teisėjų pareigos ir užduotys.

Teisėjų įsipareigojimai ir užduotys yra nustatomi vadovaujantis tarptautinėmis FINA, LEN varžybų taisyklėmis, Lietuvos plaukimo federacijos varžybų nuostatais ir Etikos kodeksu. Teisėjai privalo laikytis protingų sprendimų, kurie neprieštaruoja garbingos kovos principams, veikia nešališkai ar kitaip nepažeidžia iškeltų tikslų, sąžiningai ir be jokių raginimų atlieka jam priskirtas funkcijas plaukimo varžybų metu.

3.3.1. **Varžybų vyriausias teisėjas/direktorius**

Atsakingas už sporto bazės paruošimą varžyboms, teisėjų brigados pasirinkimą. Organizuoja ir vykdo susirinkimus varžybų teisėjams, komandų vadovams. Vadovauja varžybų eigai, pastoviai kontaktuoja su teisėjais, komandų vadovais. Jeigu varžybose nėra FINA referio pareigybės, atlieka jo pareigas.

3.3.2. **Varžybų FINA referis**

Tai pagrindinis teisėjas baseine varžybų metu. Vadovauja ir kontroliuoja visus varžybų teisėjus, konsultuoja-instruktuoja specialiais ir bendrais klausimais dėl varžybų eigos.

Referis gali bet koku metu sustabdyti varžybas tam, kad nebūtų pažeistos FINA taisyklės. Patvirtina kitų teisėjų (stiliaus, posūkių, starterio) teikimus dėl taisyklių pažeidimų. Referis patvirtina varžybų direktoriaus teisėjų paskirstymą arba, esant reikalui, jį pakeičia. Taip pat, jeigu reikalinga, gali paskirti papildomus teisėjus.

Įvertinęs sportininkų pasiruošimą startui, duoda pirmą signalą pradėti plaukimus.

Kai naudojami rankiniai chronometrai, referis turi patvirtinti teisėjų laikininkų veiksmų eigą fiksuojant rezultatus (t.y. užfiksuoto laiko pateikimo vietą ir formą vyr. laikininkui).

3.3.3. **Protokolo teisėjas/varžybų vyr. sekretorius**

Tai teisėjas, kuris paruošia startinį protokolą ir vykdo varžybų dokumentacijos kontrolę. Atsako už nepriekaištingą rezultatų fiksavimą ir įrašymą į protokolą.

Jeigu varžybų metu naudojama elektroninė laiko fiksavimo sistema – stebi dalyvių reakcijos laiką starto metu, perdavimo laiką estafetinių plaukimo metu, kuris nustatytas FINA taisyklėse. Pastebėtus pažeidimus praneša varžybų referiui.

Atsako už rezultatų teisingumą, diskvalifikaciją preliminariniuose, pusfinalių ir finaliniuose plaukimuose, registruoja pasiektus rekordus, jeigu reikia, skaičiuoja taškus. Rengia varžybų iškvietimo (meet manager) dokumentą, po varžybų talpina rezultatus swimrankings.net sistemoje.

Pastoviai kontaktuoja su vyr. teisėju, FINA referiu, komandų vadovais, informatoriumi.

3.3.4. *Starteris – pradmės teisėjas*

Teisėjas, vadovaujantis nuostatuose nurodytomis taisyklėmis, duoda starto signalą pasiruošti plaukimui. Teikia diskvalifikaciją už starto taisyklės pažeidimą FINA referiui, jam nesant – vyr. sekretoriui. Pastoviai kontaktuoja su informatoriumi, FINA referiu.

3.3.5. *Teisėjas prie dalyvių*

Išrikiuoja varžybų dalyvius ir palydi juos į startą. Kontroliuoja ar sportininkų plaukimo apranga, kepuraitės atitinka tuo metu galiojančius reikalavimus. Kontroliuoja savalaikį dalyvių išėjimą į starto vietą. Kontroliuoja plaukimų dalyvius. Informuoja FINA referį apie pakeitimus plaukimuose. Pastoviai palaiko kontaktą su informatoriumi, starteriu, vyr. sekretoriumi. Informuoja FINA referį apie įvykusius pažeidimus.

3.3.6. *Posūkio vyr. teisėjas* (esant būtinybei)

Teisėjas stovi prie 5 m. linijos.

Stebi starto, posūkio metu laikininkų, posūkio teisėjų pateiktą informaciją apie sportininkų atliktus veiksmus. Informaciją apie įvykusius taisyklių pažeidimus teikia FINA referiui. Esant būtinybei, laikinai pakeičia laikininką, posūkio teisėją.

3.3.7. *Posūkio teisėjas*

Teisėjas stebi priplaukimą prie posūkio sienelės, sukini ir pirmuosius veiksmus atsispyrus nuo sienelės (posūkio atlikimo technika), ilgų nuotolių metu rodo likusių atkarpų skaičių, estafetinių plaukimų metu stebi estafetės perdavimą. Pastebėtus taisyklių pažeidimus praneša vyr. teisėjo paskirtam teisėjui.

3.3.8. *Stiliaus teisėjas*

Stebi plaukikų plaukimo techniką viso plaukimo metu. Teisėjas prieš starto signalą stovi prie 15 m. linijos. Apie taisyklių pažeidimus informuoja FINA referį. Padeda posūkio teisėjams stebėti plaukikų veiksmus atliekant posūkį.

3.3.9. *Vyr. laikininkas* (esant būtinybei)

Vadovauja laikininkų darbui. Prieš varžybas patikrina chronometrus. Varžybų metu protokoluoja laikininkų užfiksuotus laikus, kuriuos perduoda protokolo teisėjui. Esant chronometro gedimams, keičia chronometrus atsarginiais.

3.3.10. *Laikininkai*

Teisėjai, fiksuojantys paskirto takelio dalyvio laikus, stebi posūkio atlikimo techniką, ilgų nuotolių metu naudojant garsinį signalą informuoja sportininką apie likusį paskutinį atstumą. FINA referi ar vyr. laikininko nurodymu fiksuoja tarpinius rezultatus įveikiant nuotolį. Pastebėtus taisyklių pažeidimus praneša FINA referiui arba kitam paskirtam teisėjui (vyr. laikininkui, posūkio vyr. teisėjui).

3.3.11. *Informatorius*

Informuoja varžybų dalyvius apie esamą varžybų eigą, teikia informaciją, kurią gauna iš sekretoriato, vyr. teisėjo, FINA referio. Pastoviai palaiko kontaktą su teisėju prie dalyvių, starteriu ir vyr. sekretoriumi.

3.3.12. *Finišo vyr. teisėjas* (esant būtinybei)

Vadovauja kitiems finišo teisėjams. Pasibaigus plaukimui vyr. laikininkui pateikia teisingą dalyvių finišavimo tvarką.

3.3.13. *Finišo teisėjas* (esant būtinybei)

Fiksuoja pasibaigusio plaukimo dalyvių finišavimo tvarką ir ją pateikia vyr. laikininkui.

3.3.14. *Apdovanojimo teisėjas*

Rašo diplomus (jeigu jie yra), paruošia medalius apdovanojimų ceremonijai, informuoja vyr. teisėją ir informatorių apie paruoštus apdovanojimus.

3.3.15. *Kurjeris*

Baseine paskirtoje vietoje iškabina informaciją varžybų dalyviams apie startavimo eigą ir užfiksuotus varžybų rezultatus. Atlieka kitas vyr. teisėjo ir vyr. sekretoriaus paskirtas užduotis.

3.4. Varžybų taisyklės

Plaukimo varžybų taisyklės yra FINA ir LEN plaukimo taisyklės. Kiekviena organizacija, vykdydama plaukimo varžybas, vadovaujasi aukščiau minėtomis taisyklėmis. Apie įvykdytas ir būsimas varžybas informuoja LPF.

4. Teisėjų mokymai

4.1 Teisėjų mokymai vyksta vieną kartą metuose. Juose gali dalyvauti visi norintys asmenys nuo 14 metų. Mokymai vyksta, jeigu susirenka ne mažiau kaip 10 žmonių iš visų plaukimo sportą propaguojančių organizacijų, klubų, sporto mokyklų.

4.2. Reikalavimai:

Kandidatai pagal amžių gali pretenduoti į sekančias pareigas:

- nuo 14 metų – kurjeris, apdovanojimo teisėjas
- nuo 16 metų – laikininkas, posūkio teisėjas, finišo teisėjas
- nuo 18 metų – stiliaus teisėjas, vyr. posūkių teisėjas, teisėjas prie dalyvių, protokolo sekretorius, starteris, informatorius.

4.3. Mokymo pagrindai:

- Lietuvos plaukimo federacijos plaukimo varžybų taisyklės.
- FINA plaukimo varžybų taisyklės.
- Šis plaukimo teisėjų reglamentas.
- Mokymo medžiaga ir egzamino klausimų katalogas.

4.4. Mokymai teisėjų grupėms susideda iš teorinės ir praktinės dalių. Pasibaigus mokymams, egzaminas turi būti išlaikomas ne vėliau kaip per 12 mėn.

4.5. Egzaminas

Teorinis egzaminas vykdomas raštu. Jį vykdo Teisėjų tarybos koordinatorius ir 2 LPF paskirti asmenys, turintys kompetencijos plaukimo varžybų teisėjų veikloje. Klausimyną sudaro 25 klausimai kiekvienai teisėjų grupei. Egzaminas yra išlaikytas, jeigu teisingai atsakyta į 22 ir daugiau klausimų. Atsakius į 15-20 klausimų, vykdomas pokalbis su egzaminuojamuoju, po kurio priimamas sprendimas dėl išlaikyto/neišlaikyto egzamino.

4.6. Praktiniai mokymai

Vykdomi po teorinės egzamino dalies baseine imituojant varžybas. Stengiamasi, kad visi mokymuose dalyvaujantys asmenys išbandytų visas teisėjų pozicijas. Pirminė praktika rekomenduojama metų bėgyje teisėjaujant sporto mokyklų, klubų vidaus varžybose, miestų/rajonų vaikų, jaunučių plaukimo varžybose.

4.7. Tolimesni mokymai

Asmenys, turintys pirmą ir aukštesnes teisėjo kategorijas, gali dalyvauti FINA teisėjų mokymuose.

Pastaba: Lietuvos sporto universiteto plaukimo specializacijos studentai mokymus, teorinį egzaminą ir praktinius įgūdžius plaukimo teisėjo kategorijai įgyja per specializacijos kursą po 1 studijų metų.

5. Teisėjų registras ir naudojimas

5.1. Teisėjų taryba pildo teisėjų registrą, kuriame žymimos visos plaukimo varžybų teisėjų pavardės, jų pasiekimai gauti aukštesnei kategorijai.

5.2. Teisėjų registras naudojamas kaip duomenų bazė kviešti teisėjus į įvairaus rango varžybas, mokymus.

6. Teisėjų apranga

6.1. Teisėjų apranga:

- Vyrams – balti marškinėliai, juodos ilgos kelnės (ne šortai, ne bridžai), juoda avalynė.
- Moterims – balti marškinėliai, juodos ilgos kelnės arba juodas klasikinis sijonas (iki kelių ir žemiau), juoda avalynė.

6.2. Tam tikrais atvejais teisėjų apranga gali būti kitokios spalvos, jeigu aprangą teikia čempionatų, pirmenybių organizatoriai, rėmėjai.

7. Varžybų teisėjų darbo apmokėjimas

PATVIRTINTA

Lietuvos plaukimo federacijos

2019 m. gruodžio 12 d. VK el. balsavimo protokolu Nr. Em-el-2019-6

LIETUVOS PLAUKIMO FEDERACIJOS PLAUKIMO SPORTO VARŽYBŲ, VYKDOMŲ LIETUVOJE, TEISĖJŲ VIENOS PAROS MAITINIMO IŠLAIDŲ DYDŽIAI

Teisėjo funkcija	Varžybų teisėjo kategorija			Be kategorijos
	Tarptautinė	Nacionalinė	Plaukimo teisėjas Jaunasis teisėjas	
1. Teisėjai vadovai	100 %	78,94 %	65,78 %	-
	38 Eur	30 Eur	25 Eur	-
2. Teisėjai vykdytojai	65,78 %	52,63 %	39,47 %	-
	25 Eur	20 Eur	15 Eur	-
3. Aptarnaujantis personalas	-	-	-	26,31 %
	-	-	-	10 Eur

Pastabos:

1. Kompensuojamųjų išlaidų dydžiai taikomi asmenims, kurie neturi darbo santykių su LPF.
  3. Kompensuojamieji išlaidų dydžiai mokami pagal sudaromą maistpinigių išmokėjimo žiniaraštį mokėjimus atliekant tik bankiniais pavedimais.
  4. Procentiniai dydžiai nurodyti nuo maksimalios bazinės socialinės išmokos.
  5. Jeigu yra užtikrinamas varžybų teisėjų maitinimas, maistpinigiai papildomai nėra mokami.
-